

TILLÆG

02

Museumsbyggeri ved Tirpitz i Blåvand

ENKELTOMRÅDE 05.10.001

VARDE KOMMUNE - KOMMUNEPLAN 2013 - MARTS 2014

OFFENTLIG HØRING

Et planforslag til dette kommuneplantillæg har været fremlagt i offentlig høring frem til den 11. november 2013 til den 6. januar 2014.

OPBYGNING

Tillæg 02 til Kommuneplan 2013 udgøres af en redegørelse, der beskriver planens baggrund og formål samt en række rammebestemmelser, der fastlægger afgrænsningen af et nyt rammeområde benævnt 05.10.001 til offentlige formål i form af museumsbyggeri samt fastlægger rammerne for lokalplanlægningen.

REDEGØRELSE

Baggrund og formål	3
Områdets beliggenhed	3
Eksisterende forhold	3
Kommuneplantillæggets indhold	3
Forhold til andre planer	3
Kommuneplan 2013	3
Lokalplan	9
Vandforsyningsplan	9
Varmeforsyningsplan	9
Spildevandsplan	9
Miljøvurdering	9
Miljøvurdering af planer og programmer	9
Natura 2000 konsekvensvurdering	9
Samlet miljørapport for miljøvurdering og Natura 2000 konsekvensvurdering	10
Konklusionen på den samlede miljørapport	10

BESTEMMELSER

Rammebestemmelser	11
Kommuneplantillæggets retsvirkninger	14
Vedtagelsespåtegning	14

BILAGSRAPPORTER

Miljørapport med Natura 2000 konsekvensvurdering

BAGGRUND OG FORMÅL

Med nærværende Tillæg 02 til Kommuneplan 2013 ønsker Varde Kommunes Plan- og Teknikudvalg at ændre plangrundlaget og dermed skabe muligheden for at etablere et nyt museum i forbindelse med Tirpitz-bunkeren.

OMRÅDETS BELIGGENHED

Det udpegede område, der ligger nord for Tane Hedevej, udgør et areal på ca. 3 ha. og omfatter matrikel 101 samt en del af matr. 55b og 56al Vandflod By, Oksby.

EKSISTERENDE FORHOLD

Området ligger i landzone og vedbliver at ligge i landzone. I den sydlige del af området ligger museets parkeringsplads. Mod nord findes Tirpitz-bunkeren og en senere tilbygning, hvor det eksisterende museum er indrettet. Nord herfor ønskes opførelse af en ny museumsbygning.

Området består i dag af klit- og hedeområder og hele området er klitfredet.

KOMMUNEPLANTILLÆGGETS INDHOLD

Med kommuneplantillægget udlægges et nyt enkeltområde i Kommuneplan 2013.

Rammebestemmelserne for enkeltområde 05.10.O01 fastlægger områdets anvendelse til offentlige formål i form af museumsbyggeri. Foruden områdets anvendelse fastlægges bestemmelser om særlige hensyn til områdets natur- og landskabsinteresser.

FORHOLD TIL ANDRE PLANER

Kommuneplan 2013

Forslag til kommuneplantillæg 02 omfatter et område, der er omfattet af flere udpegninger i kommuneplanen - disse gennemgås nedenfor.

Der har ikke tidligere været fastsat rammebestemmelser for området og med Tillæg 02 til Kommuneplan 2013 udlægges et nyt enkeltområde 05.10.O01, hvormed enkeltområdets afgrænsning kommer til at fremgå af arealudpegningen i Hovedstrukturen, jf. Figur 1.

Naturpark Vesterhavet

Området ligger indenfor udpegningen til Naturpark Vesterhavet, som skal danne afsæt for formidling, koordinering og udvikling af natur- og kulturværdier.

Naturparken har nogle af Danmarks helt særlige kyst- og klitnaturtyper samt store bestande af både træk- og ynglefugle.

Naturpark Vesterhavet ligger mellem Nationalpark Vadehavet mod syd og kommunegrænsen mod nord ved Nymindegab. Naturparkens kystnære landskab strækker sig dermed cirka 30 kilometer langs kysten og op til 9 kilometer ind i landet.

Det vurderes, at et museum ved Tirpitz vil kunne bidrage væsentligt til at formidle ikke alene krigshistorien, men også naturhistorien i Naturpark Vesterhavet og således indgår som en integreret del af Varde Kommunes turistpolitiske mål om at udvikle autentiske natur- og kulturoplevelser med afsæt i de lokale ressourcer.

Naturområde

Området ligger i et område udpeget som naturområde. Naturområderne skal sikre de naturmæssige interesser, herunder dyrs og planters mulighed for spredning mellem enkeltlokaliteterne.

Natura 2000-områderne og naturområderne udgør tilsammen netværket af økologiske forbindelser, de potentielle økologiske forbindelser og områder med potentiel natur i kommunen.

Kommuneplanens udpegning af naturområder omfatter fredede områder samt en væsentlig del af de områder, der er generelt beskyttede efter naturbeskyttelseslovens §3, skove med værdifuld naturskov eller korridormæssig betydning samt arealer, hvor en ekstensivering af landbrugsdriften vil kunne skabe bedre spredningsmuligheder imellem eksisterende gode naturlokaliteter.

Inden for naturområderne kan der ikke forventes tilladelse, godkendelse eller dispensation til byggeri, anlæg og andre projekter, der ikke er forenelige med beskyttelsesinteresserne for naturområderne.

Naturkvalitetsmålsætning

I kommunens naturkvalitetsplan, som også er en del af kommuneplanen, er området på grund af de botaniske værdier og det sammenhængende naturområde B-værdisat og A-målsat. I A-målsatte § 3-områder vil der ifølge kommuneplanen normalt kun blive givet dispensation til indgreb, der ikke skader naturen. For så vidt angår bilag IV-arter fremgår det af habitat-bekendtgørelsens § 11, at der ikke kan vedtages planforslag for eller meddeles dispensation til projekter, der kan beskadige eller ødelægge arternes yngle- eller rasteområder.

Det vurderes, at det, ved fastlæggelse af krav til særligt etableringsfasen af den nye udstillingsbygning, sikres, at der kun vil være tale om midlertidige naturmæssige skader og at naturværdierne i området på sigt kan opretholdes.

Hovedindsatsområde

For at opnå målrettet udvikling og naturbeskyttelse er der udpeget hovedindsatsområder. Hovedindsatsområderne udgør rammen for de områder, hvor kommunen vil prioritere indsatsen inden for pleje og naturgenopretning. Hovedindsatsområderne fastlægger samtidig hovedstrukturen i det vidt forgrenede netværk af økologiske forbindelseslinjer i kommunen.

Det vurderes, at naturkorridoren ikke fragmenteres, da området reetableres til naturområde igen, hvilket betyder, at hovedindsatsområdet ikke påvirkes væsentligt.

Kystnærhedszone og turistpolitiske overvejelser

Området ligger inden for kystnærhedszonen, hvor der kun må udlægges areal til byggeri, anlæg m.v., hvis der foreligger en særlig planmæssig eller funktionel begrundelse for den kystnære placering. Placeringen af den nye museumsbygning tager endvidere udgangspunkt i Varde Kommunes samlede turistpolitiske overvejelser.

Varde Kommunes visioner og strategier for turismeudviklingen er fastlagt i Kommuneplan 2013 og i "Turismestrategi for Varde Kommune 2013 -2018". Herudover er Varde Kommune en del af "Destination Sydvestjylland", hvor strategien 2012-2015 "En god forretning" fastlægger rammerne.

Turister i Varde Kommune tiltrækkes hovedsageligt af de store naturmæssige værdier langs Vestkysten. De oplevelser turisterne efterspørger i Varde Kommune er derfor som udgangspunkt gratis. Med henblik på at sikre, at turismen bliver en god forretning og bidrager til at skabe arbejdspladser i lokalsamfundet, er det derfor nødvendigt også at satse på andre former for oplevelser. Gode rammer for formidlingen af den lokale natur- og kulturhistorie er derfor et væsentligt element i den samlede strategi, der fokuserer på at tilbyde autentiske natur- og kulturoplevelser med udgangspunkt i den lokale natur og de øvrige stedbundne kvaliteter, som fx anlæggene fra 2. verdenskrig.

På museumsområdet arbejder Varde Museum og Varde Kommune derfor på at udvikle det store bunkeranlæg Tirpitz og den gamle flygtningelejr ved Oksbøl som centrale centre for formidling af både den lokale natur- og kulturhistorie og verdenshistorien. Det er således i overensstemmelse med Varde Kommunes turistpolitiske overvejelser at udvikle de allerede eksisterende anlæg i kystnærhedszonen med henblik på at skabe et varieret tilbud af autentiske oplevelser til de mange gæster i området.

Lokaliseringen af det nye anlæg er således i overensstemmelse med kommunens sammenhængende turistpolitiske overvejelser.

Kommuneplantillægget giver mulighed for placering af en udstillingsbygning i tilknytning til det eksisterende museum, som findes i Tirpitz-bunkeren. Den nye bygning vil fremstå som en del af hede- og klitlandskabet, da den udformes som en afrundet struktur beplantet med den lokale flora. Som vist nedenfor vil den nye bygning næsten ikke kunne ses fra kysten og kun glimtvist anes fra det omkringliggende landskab.

Med henblik på at minimere påvirkningen af landskabet mest muligt tager udbygningen af museumsaktiviteterne ved Tirpitz udgangspunkt i det allerede eksisterende bygningsværk og den nye museumsbygning placeres under jorden så den ikke bliver synlig i landskabet. Kommuneplantillægget giver mulighed for at museet på sigt kan suppleres med en transparent glasmodel af den kanon der i sin tid skulle have fuldendt kanonstillingen for derigennem at styrke formidlingen af historien om Atlanterhavsvolden yderligere. "Glaskanonen" vil i givet fald markere Tirpitz-stillingen i landskabet, men det vurderes ikke, at det vil påvirke det værdifulde kystlandskab væsentligt idet den med en transparent udformning ovenpå det i forvejen massive betonkonstruktion ikke vil forøge anlæggets synlighed i landskabet væsentligt.

Den ny museumsbygning i Blåvand er planlagt placeret tæt op ad den eksisterende sydlige kanonbunker i Tirpitz-stillingen. Bunkeren fungerer allerede i dag som udstilling med et ankomstområde, der er tilføjet bunkeren i 1990. Kanonstillingen var planlagt til at blive et af de største i Hitlers Atlantvold, og sammen med anlægget i Hanstholm skulle det forsvare den danske kyststrækning mod et eventuelt allieret angreb. Sydpå skal man til Calais i Nordfrankrig for at der fandtes anlæg af tilsvarende dimensioner, og dette eksisterer ikke i dag. Tirpitz er dermed et enestående sted i Vesteuropa at formidle den vinkel på 2. Verdenskrigshistorie, der handler om Atlantvoldsbyggeriet. Den eksisterende udstilling i sydbunkeren er imidlertid uegnet til tidssvarende formidling gennem plancher og it-udstyr, da stedet er præget af grundvandsindtrængning og store forskelle i temperaturer sommer og vinter. Der kan desuden ikke skabes mere formidlingsplads i bunkeren, da en del af bunkeren er præget af, at den blev anvendt som mål for militærets skyts ved øvelser efter 2. Verdenskrig. Hvis historien om Atlantvoldsbyggeriet og 2. Verdenskrigs konsekvenser skal formidles optimalt, kan det ikke ske i de eksisterende rum. Omvendt knytter historien sig specifikt til de anlæg, der indgår i Tirpitz-stillingen, og kan ikke fortælles med samme autenticitet andre steder. Udstillingen kan med fordel fortælles i den ny museumsbygning, der via en underjordisk gang forbindes med bunkeren. Dermed kan tilbygningen fra 1990 fjernes, og bunkeren fremtræde mere reel, som da den blev bygget.

Konsekvenserne af det nye byggeri vurderes at være af mindre betydning set i forhold til placeringen bag den eksisterende bunker knap 2 km inde i landet. Kanontårnet, som ønskes placeret på den eksisterende bunker vurderes at være så lille, at det ikke vil synes væsentligt fra kysten. I lokalplanen vil der blive fastlagt bestemmelser for den nye bygnings udseende og placering, så denne tager mest muligt hensyn til det visuelle indtryk fra det omkringliggende landskab og kysten. Desuden vurderes det, som nævnt, at være af væsentlig betydning for natur- og historieformidlingen, at den nye museumsbygning placeres netop her.

Landskab

Området er udpeget som landskabstypen kystlandskab, der som udgangspunkt vil blive administreret som halvkultur- og naturlandskaber. Landskabstypen rummer nogle af de særlige værdifulde landskaber i Varde Kommune og er ofte særligt sårbar. Byggeri og anlæg i landskabstypen skal begrænses til det helt nødvendige og der kan stilles særlige krav til beplantning, placering, udformning og materialevalg ved nødvendige nyanlæg eller om- og tilbygninger.

Området er ligeledes udpeget som værdifuldt kystlandskab, der skal friholdes for bebyggelse og anlæg med undtagelse af bebyggelse, der erhvervsmæssigt er nødvendig for driften af en landbrugs- eller skovejendom.

Området er en del af landskabskarakterområdet 'Oksby Vrøgum Hede og Plantage Landskab', som udgør et større klitlandskab med et overvejende jævnt terræn og en jordbund af flyvesand.

Landskabskarakteren er især præget af en mosaik af store plantageområder, hedearealer i forskellige størrelser, lavbundsområder, søer og mindre dyrkede marker, der tilsammen skaber et varieret landskab. Terrænet er overvejende en jævnt, dog med en stedvis forekomst af bakkede partier, især i den nordlige og centrale del af området.

Plantagearealerne knytter sig især til disse dele af området. Ganske få mindre gårde og husmandssteder ligger spredt i området, især den sydlige del.

Det vurderes, at landskabskarakterområdet samt kystlandskabet i området ikke vil blive påvirket væsentligt af det nye museumsbyggeri, da lokalplanen bla. vil stille krav til udformning, placering og materialebrug, således at den nye bygning og 'glas-kanonen' indpasses respektfuldt i landskabet.

Ligeledes vurderes det, at placeringen i forbindelse med den eksisterende Tirpitz-bunker er væsentlig, da museet bla. skal fortælle historien om 2. Verdenskrig – se yderligere beskrivelse under afsnittet om kystnærhedszonen.

Bevaringsværdigt kulturmiljø

Området indgår i det bevaringsværdige kulturmiljø nr. 2. Bunkersanlæg ved Blåvandshuk.

I henhold til Kommuneplanens retningslinjer skal afgrænsede og udpegede bevaringsværdige kulturmiljøer friholdes for byggeri, anlæg mv., som ikke er forenelige med de kulturhistoriske interesser. Når der udarbejdes en lokalplan indenfor et bevaringsværdigt miljø skal lokalplanens bestemmelser sikre de pågældende bevaringsværdier.

Området omkring Tirpitz afgrænses mod syd af Tane Hedevej og mod nord, øst og vest af sommerhusområder i et fredet klitområde ved Heksebjerg.

Tirpitz-stillingen eller "Vogelnest" udgør en lille del af den såkaldte Atlantvold, der strækker sig ned langs hele den jyske vestkyst. Anlæggets hovedtræk er de to store kanonbunkere, hvoraf den sydlige i dag er indrettet til museum, mens tvillingebunkeren ligger ca. 500 meter mod nord i et fredet klitområde omgivet af sommerhuse.

Tirpitz-bunkeren eller skytsbunkerne ligger mellem Blåvand-Oksby og Ho. Anlægget skulle, i sammenhæng med Luftwaffe-radarstillingen ved Blåvand (Bøffelstillingen) og Marineradar ved Blåvandshuk, have været et stort kanonbatteri med to skytsbunkere til sikring af indsejlingen til Esbjerg, hvor tyskerne anså muligheden for en allieret invasion for at være størst. Anlægget blev imidlertid aldrig færdigbygget, fordi krigen sluttede inden. Den sydligste bunker er i dag museum, mens den nordlige er utilgængelig for offentligheden.

Bunkersbygningerne er generelt i en god bevaringstilstand, da de er fremstillet af jern og metertyk armeret jernbeton, og har ligget tildækket af sand. De fleste blev plyndret for materialer og inventar efter befrielsen og tiden efter har ødelagt bunkerne yderligere, men det der er tilbage kræver minimal vedligeholdelse.

Udstykning og etablering af sommerhusområderne i umiddelbar nærhed af bunkeranlæggene bryder og forstyrrer helhedsindtrykket af forsvarsanlæggene.

Det vurderes at projektet vil styrke oplevelsen af kulturmiljøet omkring Tirpitz-stillingen samt forbedre formidlingen af dette.

Det vurderes, at kommuneplantillægget er i overensstemmelse med retningslinier og tilkendegivelser i Kommuneplan 2013.

Lokalplan

Nærværende Forslag til Tillæg 02 til Kommuneplan 2013 er udarbejdet sideløbende med Forslag til lokalplan 05.10.L01 – Museet ved Tirpitz, Blåvand.

Vandforsyningsplan

I dag bliver Tirpitz-bunkeren forsynet med vand fra Oxby-Ho Vandværk. Oxby-Ho Vandværk skal ligeledes vandforsyne udbygningen til det nye museum.

Varmeforsyningsplan

Der er ingen kollektiv varmforsyning i området, hvilket betyder at opvarmning må ske på individuel basis.

Eventuelle jordvarmeslanger kan kun placeres under i forvejen befæstede arealer.

Der kan kun meddeles tilladelse til jordvarmeanlæg, hvis anlægget benytter IPA-sprit eller mindre forurenende kølemidler.

Spildevandsplan

Ifølge BBR har museet i dag mekanisk rensning ved nedsivningsanlæg med tilladelse.

Den forventede større belastning (flere besøgende) vil kunne medføre, at spildevandsanlægget skal udbygges eller fornys.

MILJØVURDERING

Miljøvurdering af planer og programmer

Både lokalplanforslaget samt Forslag til Tillæg 02 til Kommuneplan 2013 er omfattet af krav om miljøvurdering, da der er tale om et projekt, der kan medføre væsentlige miljøpåvirkninger, og derfor skal undersøges nærmere efter reglerne i Lov om miljøvurdering af planer og programmer (LBK nr. 939 af 03/07/2013).

Natura 2000 konsekvensvurdering

Ifølge bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007) kan et planforslag ikke vedtages, hvis gennemførelse af planen kan betyde:

- at planen skader Natura 2000-områder,

- at yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a) kan blive beskadiget eller ødelagt, eller
- at de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b) i alle livsstadier, kan blive ødelagt.

Samlet miljørapport for miljøvurdering og Natura 2000 konsekvensvurdering

Vurderingerne efter Lov om miljøvurdering af planer og programmer (MV) og Natura 2000 konsekvensvurderingen er skrevet sammen og således indeholdt i en samlet miljørapport.

Konklusionen på den samlede miljørapport

Konsekvenserne af det nye byggeri vurderes at være af mindre betydning set i forhold til placeringen bag den eksisterende bunker knap 2 km inde i landet. En glasinstallation, som ønskes placeret ovenpå den eksisterende bunker vurderes ikke at påvirke det værdifulde kystlandskab væsentligt, idet den med en transparent udformning ovenpå det i forvejen massive betonkonstruktion ikke vil forøge anlæggets synlighed i landskabet væsentligt.

Der er i lokalplanen fastlagt bestemmelser for den nye bygnings udseende og placering, så denne tager mest muligt hensyn til det visuelle indtryk fra det omkringliggende landskab og kysten. Desuden vurderes det, at være af væsentlig betydning for historieformidlingen, at den nye museumsbygning placeres netop her.

Det vurderes, at området, efter etablering af den nye museumsbygning, ikke vil blive påvirket væsentligt. Desuden vurderes det, at sliddet på områdets klitter med bevoksning ikke vil forøges væsentligt, da der allerede er museumsdrift på arealet og der i lokalplanen fokuseres på etablering af stier mv.

Det vurderes, under en række nærmere beskrevne forudsætninger om anlægsarbejdet og reetableringen, at projektet ikke vil være i modstrid med kommuneplanens retningslinjer om naturområder, og at det ikke vil medføre negativ påvirkning af de to nærmeste Natura 2000-områder.

Sammenholdt med projektets formidlingsmæssige formål findes det derfor ud fra en samlet vurdering, at der foreligger sådanne særlige forhold, som kan begrunde, at der - under ovennævnte forudsætninger - kan meddeles dispensation fra naturbeskyttelsesloven til gennemførelse af projektet.

Det vurderes, at lokalplanens krav til etablering af yderligere parkeringspladser og øget tilgængelighed sikrer, at der vil være et tilstrækkeligt antal parkeringspladser og god tilgængelighed for handicappede.

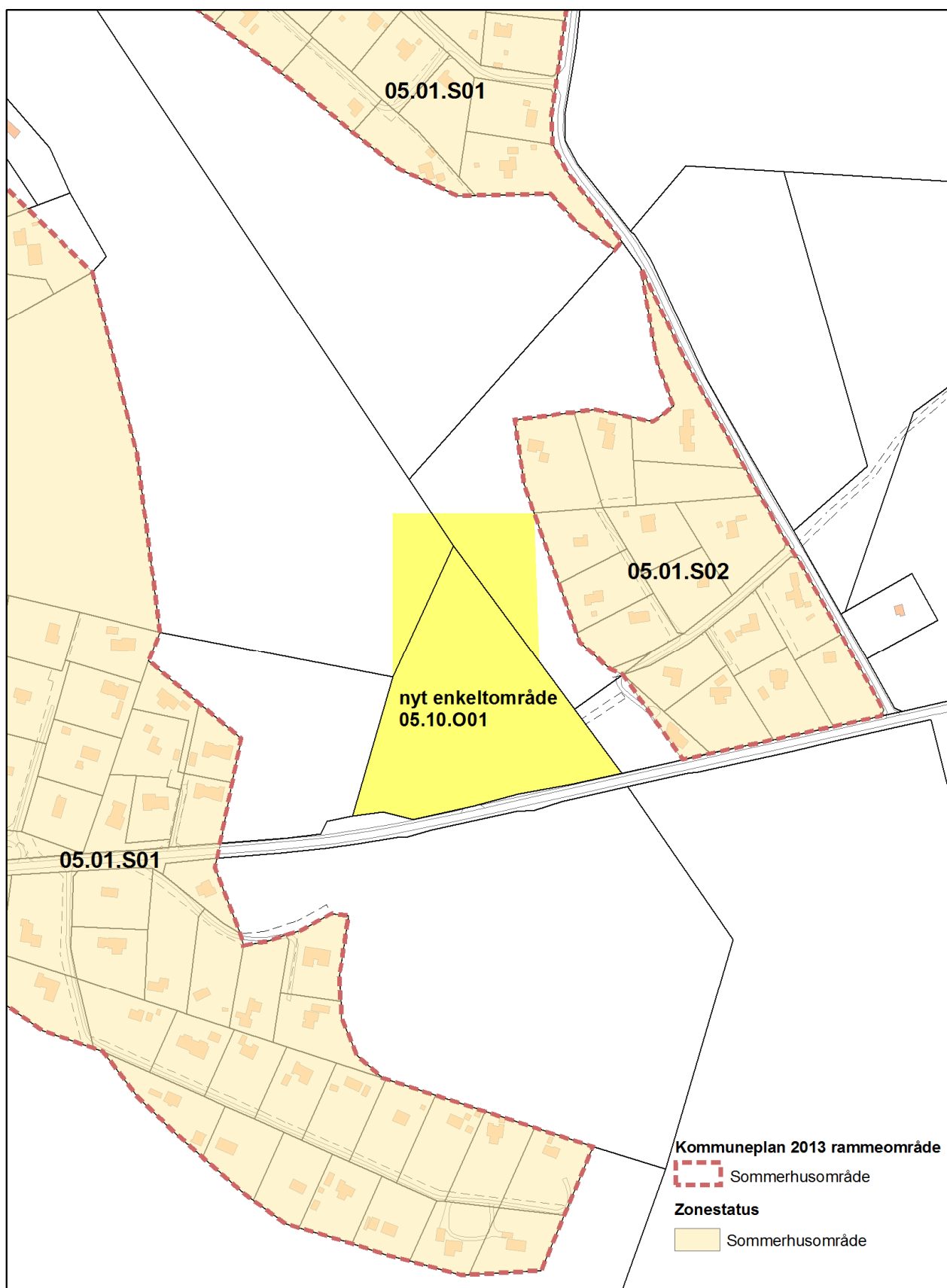
Det vurderes, at det omkringliggende landskab ikke vil blive påvirket væsentligt og at placeringen i forbindelse med den eksisterende Tirpitz-bunker er vigtig, da museet bla. skal fortælle historien om 2. Verdenskrig.

Det vurderes at projektet vil styrke oplevelsen af kulturmiljøet omkring Tirpitz-stillingen samt forbedre formidlingen af dette.

RAMMEBESTEMMELSER

I henhold til Lov om planlægning (Lovbekendtgørelse nr. 587 af 27/05/2013) fastsættes ved nærværende Forslag til Tillæg 02 til Kommuneplan 2013, følgende ændringer:

- Nye rammer for lokalplanlægningen, herunder rammebestemmelser samt udlæg af nyt enkeltområde 05.10.001 til Offentlige formål – museumsbyggeri, se Figur 1.

Figur 1: Afgrænsning af det nye enkeltområde 05.10.001 til offentlige formål i form af museumsbyggeri.

Lokalplaner, der træffer bestemmelser for enkeltområde 05.10.001, skal være i overensstemmelse med de bestemmelser, der er indeholdt i nedenstående Tabel 1.

ENKELTOMRÅDE 05.10.001 – BLÅVAND, LANDOMRÅDE

Fremtidig anvendelse	Offentlige formål
Eksisterende zonestatus	Landzone
Fremtidig zonestatus	Landzone
Anvendelsens art	Offentlige formål
Konkret anvendelse	Museum
Max. Bebyggelsesprocent	Det samlede etageareal må maksimalt være 3500 m ² inkl. arealer under terræn.
Grundstørrelse	
Max. bebyggeshøjde	Intet punkt af ydervægge eller tagflader må overstige højden af den eksisterende Tirpitz-bunker. Der må dog placeres en 'glaskanon' i original dimension på den eksisterende bunker.
Etageantal	
Min. opholdsarealer	Fastlægges ved lokalplanlægning
Min. parkeringsarealer	Fastlægges ved lokalplanlægning
Trafikforhold	
Bebyggelsens udformning	Ny bebyggelse skal indpasses i terrænet.
Særlige bevaringsinteresser	Nye bygninger skal indpasses i det værdifulde kystlandskab. Området er desuden klitfredet.
Beplantning	Der må ikke foretages beplantning udover reetablering efter etablering af museumsbygning mv.
Andet	

Tabel 1: Rammebestemmelser for enkeltområde 05.10.001

KOMMUNEPLANTILLÆGGETS RETSVIRKNINGER

I henhold til Lov om planlægning, § 12, stk. 2 og 3, kan Byrådet modsætte sig udstykning og bebyggelse, som er i strid med kommuneplanens rækkefølgebestemmelser samt modsætte sig opførelse af bebyggelse eller ændret anvendelse af bebyggelse eller ubebyggede arealer, når bebyggelsen eller anvendelsen er i strid med bestemmelserne i kommuneplanens rammedel. Forbuddet kan dog ikke nedlægges, såfremt området er omfattet af en gældende lokalplan eller byplanvedtægt. Derudover kan forbud efter § 12, stk. 3 ikke nedlægges, hvis området er udlagt til offentligt formål i kommuneplanen.

VEDTAGELSESPÅTEGNING

Forslag til Tillæg 02 til "Kommuneplan 2013, Varde Kommune er således vedtaget af Varde Byråd den 5. november 2013.

P.b.v.

Gylling Haahr
Borgmester

/

Max Kruse
Kommunaldirektør

Kommuneplantillæg 02 til Kommuneplan 2013, Varde Kommune er endeligt vedtaget i henhold til § 27 i lov om planlægning.

Varde Byråd, d. xx. måned, 2014

P.b.v.

Erik Buhl Nielsen
Borgmester

/

Max Kruse
Kommunaldirektør

www.vardekommune.dk